

26.11.2021

Liikenne- ja viestintäministeriölle

VN/21366/2020

Lausunto koskien postilain muuttamista sekä sanomalehtien määräaikaista jakelutukea

Palvelualojen työnantajat Palta ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä koskien postilain muutosta, sekä esityksestä koskien valtioneuvoston asetusta määräaikaaisesta sanomalehtien jakelutuesta. Palta edustaa noin 2000 yksityistä palvelualan yritystä ja yhteisöä muun muassa logistiikka-, informaatio- ja viestintä-, asiantuntijapalvelu-, hallinto- ja tukipalvelu- sekä viihde- ja virkistystoimialoilla.

Esitysluonnos postilain muuttamisesta

Palta kannattaa yleispalvelun keventämistä kolmeen päivään, sekä määräaikaista sanomalehtien jakelutukea haja-asutusalueille.

Digitalisaatio on vähentänyt merkittäväällä tavalla kirjepostin määrää – kotitalouksiin tulee enää keskimäärin kolme osoitteellista kirjettä viikossa. Määrän odotetaan laskevan tästä vielä rajusti tulevaisuudessa. Tässä tilanteessa ei tule jarrutella digitaalisen viestinnän ja palveluiden kehittymistä Suomessa, eikä ole syytä ylläpitää kohtuuttomia velvoitteita postiyrityksille volyymin laskiessa dramaattisesti.

On myös tärkeää, että kirjekeluo säilyisi markkinaehtoisena ja se toimisi ilman valtiontukea. Tämä edellyttää, että yleispalveluvelvoitetta kevennetään esityksen mukaisesti, mutta on myös valmistauduttava lähitulevaisuudessa tarkastelemaan uudestaan velvoitteen keventämistä.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että yleispalvelun tarjoajan tulisi ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle keräily- ja jakelupäivänsä sekä niissä tapahtuvat muutokset vähintään kuusi kuukautta ennen keräilyn ja jakelun aloittamista kyseisinä päivinä.

Palta näkee jakelupäivien sitomisen tiettyihin kiinteisiin viikonpäiviin ongelmallisena. Varhaisjakelualueilla yleispalvelun kolmen päivän jakelu on ollut mahdollista jo vuodesta 2017 lähtien, eikä mitään jakelupäiviä ole määritelty laissa. Työn järjestämisen kannalta jakelupäivien sitominen tiettyihin päiviin voisi johtaa osaa-aikaistuksiin ja se rajoittaisi kokoaikaisen työn tarjoamista henkilöstölle. Kuuden kuukauden ilmoitusvaadetta voidaan pitää myös tarpeettomana velvoitteena yleispalvelulle, varsinkin kun yleispalvelukirjeet käsittävät vain noin kolme prosenttia kaikista postilähetyksistä.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan postilaatikoiden sijaintitietoa koskevan sääntelyn uudistamista siten, että yleispalvelun tarjoajan olisi annettava toiselle postiyritykselle maksutta tarpeelliset tiedot postilaatikon sijainnista. Palta vastustaa tätä. Palta on linjannut jo aiemmin edustamiensa logistiikkatoimijoiden kesken, että datan jakaminen eri toimijoiden kesken tulee perustua aina vapaaehtoisuuteen ja sopimukseen. Postilaatikoiden sijaintitiedon keräämisestä, päivittämisestä ja ylläpidosta syntyy merkittäviä kustannuksia vuosittain. Maksuttomuus tarkoittaa, että toimintaan ei ole kannustimia investoida jatkossa ja tietojen luovuttaminen kilpailijoille ilmaiseksi voitaisiin katsoa kilpailuoikeudellisesti syrjiväksi.

26.11.2021

Esitysluonnos sanomalehtien määräaikaisesta jakelutuesta

Palta kannattaa ehdotettua määräaikaista sanomalehtien jakelutukea niille alueille, joilla ei ole kaupallisin ehdoin toteutettua sanomalehtien varhaisjakelua, ja joilla ei ole saatavilla täysin kattavaa viisipäiväistä varhaisjakelua haja-asutusalueille. On tärkeä kuitenkin korostaa tuen määräaikaisuutta: jakelutuen sekä yleispalveluvelvoitteiden tarkoituksenmukaisuutta on seurattava jatkossa tarkasti, koska toimintaympäristö niin kirjepostin kuin paperilehtien osalta on kovassa murroksessa. Lisäksi Palta haluaa nostaa esille muutaman huomion koskien jakelutukea.

Jakelutuen rajaaminen varhaisjakeluun on ongelmallista logististen haasteiden vuoksi, eikä suunniteltu tuki tulisi riittämään kaikille kilpailutusalueille. Haasteita liittyy paino- ja kuljetusaikatauluihin, se vaatisi erillisen kuljetusverkoston ylläpitoa, postilentoja, sekä lisää autoja ja jakajia. Digitaalisen ja vihreän siirtymän näkökulmasta kehitys kulkisi huonompaan suuntaan. Kustannustehokkaimmin tuettu lehtijakelu olisi toteutettavissa parhaiten päiväjakeluna, joka ei olisi myöskään heikennys nykytilaan.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että jos tietyllä alueella ei saada tarjouksia tuettujen jakelupäivien kilpailuttamisessa tai alue muutoin jää pois varhaisjakeluverkon piiristä tukikauden aikana, Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa yleispalvelun tarjoajalle viisipäiväisen yleispalveluvelvoitteen tällaiselle alueelle.

Edellä oleva tarkoittaisi, että kahtena päivänä jaettaisiin ainoastaan sanomalehtiä, joka tarkoittaisi jakeluhintojen kallistumista, koska muita jakelutuotteita ei olisi jakamassa kustannuksia. Lisäksi jo esitysluonnoksen perusteluissa todetaan, että viisipäiväiselle keräilylle ja jakelulle ei enää ole välttämätöntä tarvetta eikä pysyviä kannattavuusedellytyksiä.

Kunnioittavasti

Tatu Rauhamäki
Johtaja, elinkeinopolitiikka
Palvelualojen työnantajat Palta ry

Jari Konttinen
Johtava asiantuntija, elinkeinopolitiikka
Palvelualojen työnantajat Palta ry